

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Možnosti výuky práce s mapou na základních a středních školách

Autor práce: Simona Lišková

Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: ~~v ý b o r n á~~ / velmi dobrá / ~~d o b r á~~ / ~~n e v y h o v u j í c í~~

Stylistická úroveň: ~~v ý b o r n á~~ / velmi dobrá / ~~d o b r á~~ / ~~n e v y h o v u j í c í~~

Citační úroveň: ~~v ý b o r n á~~ / ~~v e l m i d o b r á~~ / ~~d o b r á~~ / ~~n e v y h o v u j í c í~~

Komentář

Formální úpravu hodnotím jako velmi dobrou. Přehlednost práce snižuje, že nová kapitola nezačíná na nové stránce. Nový odstavec je vhodné odsadit nebo vytvořit větší proklady mezi jednotlivými odstavci. V textu jednotlivé odstavce splývají v jeden, a tím se čtenáři hůře oddělují jednotlivé myšlenky. Číslování v textu by mělo být jednotné, je nutné si vybrat pouze jeden ze způsobů (1) nebo 1.). Jednoslabičné předložky a spojky by se neměly vyskytovat na konci řádku. Autorka také nedostatečně provázala tabulky a přílohy s textem.

Grafické prvky v práci odpovídají požadavkům bakalářských prací. U tabulek však nebyl zvolen jednotný design. Zároveň obrázky a tabulky jsou nejednotně zarovnány (např. str. 20 vlevo, str. 28 na střed). Obrázky krajů Česka v pracovním listě jsou nekvalitní, hranice krajů jsou rozrastrované.

Studentka dodržuje základní citační normy a etiku a se zdroji pracuje pečlivě. Vzhledem k počtu použitých zdrojů (cca 20) nebylo nutné seznam literatury členit. Abecedně řazený seznam použitých zdrojů je dostačující. Jednotný styl citování je zachován v textu i v seznamu použité literatury.

Práce je neprovázaná, jednotlivé kapitoly na sebe plynule nenavazují. Práce je však psána bez gramatických chyb a překlepů.

Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy

Autorka si v úvodu práce stanovila pouze cíle práce. Výzkumné otázky nebyly formulovány. Jejím hlavním cílem práce bylo sestavit pracovní a metodické listy umožňující rozvoj mapových dovedností žáků na konci prvního a druhého stupně základní školy a na konci studia gymnázia. Autorka si také stanovila dílčí cíle práce spojené s analýzou kurikulárních dokumentů a klasifikací mapových dovedností. Cíle byly formulovány jasně a stručně. Na konci práce bych očekávala diskuzi výsledků a cílů práce. V práci se objevují pouze náznaky diskuze stanovených cílů (Do pracovního listu byly zařazeny také úkoly zaměřující se na tvorbu mapy, která není podle RVP ZV od žáků vyžadována), autorka neuvádí, proč tyto úkoly zařadila.

Práce s literaturou

V práci bylo použito 19 zdrojů převážně česky psané literatury, převažuje odborná literatura věnující se mapovému dovednostem. Autorka používá aktuální českou odbornou literaturu, která reflektuje nové poznatky v této oblasti.

Vzhledem k tomu, že se autorka zabývá českým prostředím, je vhodné použít z převážné většiny česky psanou literaturu. V práci je tak použito malé množství cizojazyčné literatury, což sama autorka uvádí v textu práce: "ve které jsou informace ohledně výuky v Česku dostupnější". Autorka práce výuku v Česku v textu neřeší, ale věnuje se obecně pojímům dovednost a mapová dovednost. Mnoho zahraničních autorů se věnuje problematice mapových dovedností (např. Blaut a Stea (2014), Catling (1979)). Není důvod tuto literaturu vzhledem k českému prostředí vynechat.

Pro potřebu tvorby pracovních listů bych očekávala, že se autorka také bude věnovat faktorům, které ovlivňují mapové dovednosti žáků, tj. schopnosti práce s mapou u různě starých žáků nebo bych očekávala, alespoň sdělení, že předpokládáte, že schopnosti práce s mapou jsou obsaženy v očekávaných výstupech kurikulárních dokumentů.

Dále bych měla připomínku ke klasifikaci mapových dovedností, kde autorka práce řeší, co je to legenda, vrstevnice, popis mapy, místo toho, aby se autorka zabývala tím, co je to dovednost používání legendy, čtení vrstevnic, čtení popisu mapy. Očekávala bych text, jak se dovednosti vyvíjí v čase. Například dovedností číst vrstevnice se ve svém výzkumu zabýval Boardman (1989).

Metodika práce

Autorce práce se ne zcela podařilo propojit teoretickou část s praktickou částí. Tvorba pracovních a metodických listů nenavazuje na předcházející text. Ačkoliv nejspíš autorka poznatky z analýzy kurikulárních dokumentů z hlediska mapových dovedností využila. Práce tak vypadá, že je rozdělena na dvě nesourodé části, které spolu nesouvisí. V práci také chybí metodika zpracování očekávaných výstupů do kategorií klasifikace mapových dovedností případně odkaz na jinou práci, ze které vycházela. Autorka rovnou poskytuje výsledky analýzy kurikulárních dokumentů.

Analytická část práce

Z práce je zřejmý její přínos, zejména analýzou kurikulárních dokumentů a to nejen českých, amerických a jejich vzájemné srovnání. Bohužel je nutné říci, že z větší části autorka pouze popisuje rozdíly mezi jednotlivými kurikulárními dokumenty a nedokládá, čím rozdíly mohly vzniknout.

Dalším přínosem je tvorba pracovních listů pro jednotlivé stupně studia. Před samotnou tvorbou autorka analyzovala, jaké klíčové kompetence z RVP mohou pracovní listy rozvíjet. Jak sama autorka uvádí, tak pracovní listy nebyly otestovány v praxi. Velmi kladně hodnotím, že v cílech metodického listu jsou uvedeny mapové dovednosti, které bude žák na základě mapového listu rozvíjet, ale nejsou uvedeny, které klíčové kompetence pracovní listy rozvíjí, ačkoliv v textu autorka řeší i klíčové kompetence. Opět musím poukázat na nedostatečnou provázanost. Autorka také uvádí, že by ráda, aby byly pracovní listy používány ve výuce, avšak ani u jednoho z pracovních listů není připraveno řešení. Učitelé nebudou používat pracovní listy, u kterých nevědí, jaké je správné řešení.

Závěry práce

Jak už bylo uvedeno výše v souvislosti se stanovenými cíli práce. Autorka své cíle práce nediskutovala, neporovnávala je s dalšími pracemi, v případě neexistence takových prací, pak neuvedla v závěru, že práce je svým přístupem unikátní.

Zároveň však prokázala schopnost kritického myšlení - získané informace shrnula a napsala doporučení pro české učitele. Dodávám však, že autorka zmiňuje, že se žáci s tvorbou mapy neseškávají ani na základní škole a ani na gymnáziu, tyto závěry není vhodné dělat na základě analýzy kurikulárních dokumentů, protože skutečnost může být jiná.

Celkové zhodnocení práce

Autorka si vybrala téma, které je v současnosti v Česku velmi aktuální. Je třeba mapové dovednosti u žáků rozvíjet a nespoléhat na jejich přirozenou inteligenci, že se s mapami naučí pracovat sami. Autorka nejen, že se zabývala mapovými dovednostmi z hlediska plánovaného kurikula (RPV), ale také z hlediska realizovaného kurikula (pracovní listy). Bohužel se však nepodařilo dostatečně propojit teoretickou a praktickou část bakalářské práce. Celkově práce tak působí, zejména po formální stránce, neuspořádaným dojmem. Některé velmi podstatné informace, ačkoliv v textu jsou, jsou tak těžko dohledatelné (např. mapové dovednosti, které rozvíjí pracovní list), což snižuje srozumitelnost práce.

Přes veškeré uvedené nedostatky práci **doporučuji k obhajobě**.

Otázky k obhajobě

1. Proč byl zvolen název práce: Možnosti výuky práce s mapou na základních a středních školách, když se práce zabývá rozvojem mapových dovedností?
2. Jsou mapové dovednosti u různě starých žáků v souladu s očekávanými cíli rámcových vzdělávacích programů?
3. Jakým způsobem byly kurikulární dokumenty analyzovány z hlediska klasifikace mapových dovedností?
4. Jak autorka vybírala témata pro pracovní listy 1. stupeň, 2. stupně a gymnázia?
5. Čím mohou být způsobeny rozdíly mezi kurikulárními dokumenty v Česku a v USA?
6. Jak jste analyzovala klíčové kompetence v RVP, které rozvíjí využívání pracovních listů?
7. Jak pracovní listy v této práci rozvíjí klíčové kompetence z RPV?

Datum: 30. 5. 2015

Autor posudku: Mgr. Kateřina Novotná

Podpis:

